

Stanisław Kilian

WPROWADZENIE

Nie ulega wątpliwości, iż media są jednym z ważniejszych czynników kształtujących współczesne społeczeństwo informacyjne. Za pośrednictwem prasy, radia, telewizji czy Internetu kształtują się bowiem nie tylko sympatie i wybory polityczne elektoratu, ale także wzrasta poziom kultury politycznej społeczeństwa. Wydaje się, że tradycyjne podmioty edukacji obywatelskiej nie wytrzymują konkurencji ze strony mediów. Dla licznej grupy osób lokalna prasa czy regionalna telewizja są najważniejszym źródłem wiedzy o życiu samorządowym i problemach wspólnoty lokalnej. Media są także ważnym czynnikiem identyfikacji grupowej, etnicznej, narodowej i państwowej. Co więcej, bez ich udziału wytworzenie klimatu społecznego zaufania wobec organów władzy państwowej oraz integracja jednostki ze zbiorowością byłyby niemożliwe. Stąd też zagadnienia roli mediów w życiu społecznym, etyki dziennikarskiej i misji tego zawodu stają się tematem licznych dyskusji i sporów, którym towarzyszą obawy przed społecznie destrukcyjną rolą mediów, które nierzadko ze względów utylitarnych manipulują faktami życia publicznego i zniekształcają jego obraz. W tym kontekście rodzi się pytanie, jakie czynniki kształtują medialny obraz życia politycznego – czy jest on pozbawioną retuszu emanacją rzeczywistości, czy też dziennikarską projekcją powstałą w redakcjach gazet, czasopism, radiu czy telewizji, a dalej – na ile pojedyncze kadry z życia społecznego przekazywane przez media potrafią wiarygodnie odzwierciedlić jego dynamikę i złożoność, wreszcie – jakim stopniu komercyjny charakter mediów wpływa na styl i etyczny charakter dziennikarstwa?

Pytania te stały się inspiracją intelektualną i przedmiotem badań naukowych podjętych na Wydziale Politologii i Komunikacji Społecznej Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Celem tych badań jest wyjaśnienie roli mediów w społeczeństwie informacyjnym oraz udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy społeczeństwo polskie spełnia wymagania społeczeństwa otwartego, wspólnoty moralnie zintegrowanej, gotowej sprostać wyzwaniom XXI wieku, a dalej – jaką rolę w formowaniu społeczeństwa otwartego mogą odegrać środki masowej komunikacji. Wy-

bór problematyki badań wiąże się z planem rozwoju naukowego Wydziału Politologii przyjętym na najbliższe lata, który przewiduje diagnozę życia społecznego oraz prognozowanie możliwych kierunków jego rozwoju. Ważnym etapem realizacji tego projektu była V Międzynarodowa Konferencja Naukowa zorganizowana w Krakowskiej Szkole Wyższej w dniach 15-17 maja 2005 roku. Wiodącym tematem obrad sekcji politologicznej stała się analiza obrazu polskiego życia politycznego naszkicowanego w środkach masowego przekazu. Dla wielu uczestników obrady stały się dobrą okazją do przedstawienia wyników badań naukowych w tym zakresie, prowadzonych w instytutach prasoznawczych oraz ośrodkach akademickich, nieliczni wykorzystali swój udział jedynie do zasygnalizowania kierunków badań lub przedstawienia etapowych rezultatów w formie krótkich komunikatów.

Niemniej ważnym etapem badań naukowych poświęconych życiu politycznemu współczesnej Polski była konferencja naukowa na temat „Media i polityka, wybory 2005 – Sejm, Senat, Prezydent” (Kraków 17-18 listopada 2005), zorganizowana wspólnie przez Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, Uniwersytet Jagielloński oraz Krakowską Szkołę Wyższą im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Wydział Politologii i Komunikacji Społecznej przedstawił na forum tej konferencji trzy projekty badawcze odnoszące się do kampanii parlamentarnej 2005 roku:

1. Debiuty polityczne,
2. Kobiety na scenie politycznej,
3. Wizerunek Polaka-tradycjonalisty w kampanii parlamentarnej 2005.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż projekty te zostały zrealizowane przez studentów, którzy zapowiadają kontynuację badań w formie prac magisterskich. Stąd też w prezentowanej monografii pt. *Media i polityka* odzwierciedla się nie tylko stan badań naukowych prowadzonych na Wydziale Politologii i Komunikacji Społecznej KSW, ale także kierunek pracy naukowej prowadzonej przez studentów w ramach zajęć Koła Naukowego Politologii i Komunikacji Społecznej.

Zamieszone w prezentowanej monografii artykuły można podzielić na trzy grupy wedle obranej przez autorów perspektywy, z której opisują życie polityczne współczesnej Polski oraz kreślą relacje między mediami a polityką. W pierwszej grupie znalazły się publikacje (Andrzeja Nowosada, Agnieszki Kasińskiej-Metryki, Beaty Romiszewskiej, Grzegorza Tokarza, Joanny Kawalec, Michała Pawłowskiego, Joanny Rudek, Agnieszki Sznajder), które obrazują życie polityczne z perspektywy prasy krajowej, w drugiej zaś (Agnieszki Szymańskiej, Małgorzaty Winiarskiej) ukazujące tę problematykę z perspektywy prasy zagranicznej (niemieckiej i austriackiej). W trzeciej grupie znalazły się publikacje ukazujące relacje między mediami a życiem politycznym ujęte w kontekście historycznym (Mateusza Niecia i Katarzyny Pokornej-Ignatowicz).

Kolejność artykułów została określona stopniem ogólności i zakresem rzeczowym prezentowanych zagadnień. Stąd też zbiór otwierają artykuły Barbary Krauz-Mozer oraz Stanisława i Anny Gałkowskich, a zamykają go publikacje studentów i dziennikarzy (Joanny Konopki, Agnieszki Prostack, Macieja Malinowskiego) oraz recenzje autorstwa Stanisława Kiliana i Agnieszki Waleckiej.

Zawarta w prezentowanej monografii problematyka zostanie rozwinięta na forum VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej organizowanej w Krakowskiej Szkole Wyższej w maju 2006 roku. Wydział Politologii i Komunikacji Społecznej przygotowuje się do dyskusji na temat społecznej roli mediów.